

Forfatter: Bagger, Carl

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Bagger, Carl: "Udvalgte Skrifter", i Bagger, Carl: *Udvalgte Skrifter*, udg. af OSKAR SCHLICHTKRULL , 1928, s. XXVIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bagger01val-shoot-idm140621538751984/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

met i Fremmedes Hænder.« Det var netop, hvad Bagger tre Aar senere maatte opleve at se blive til Virkelighed med sin Ungdoms Lykkested: Basnæs.

Det er betegnende for hans passionstørstende Sind, at han tager Forskud paa Lidelsen.

Fra Herregaarden Høierup paa Sjælland flyttes nu Skuepladsen til det Thyenske Gods i Jylland, og atter er Lokaliteten bestemt ved en lidelsesfyldt Oplevelse i Baggers Liv.

Fra en lille Høj i Præstegaardshaven ses ud over en fjern Hedestrækning med 12 eller 13 Høje. Alt tyder paa, at dette er Vium Præstegaardshave. I en Topografi over Vium Sogn, fortæller Niels Blicher, at »Præstens Hovedlod har alene ti.«*) Det er aabenbart disse 10 Høje, som i Traps Danmark (6. Bd. 4. Udg. S. 295) omtales som fredlyste, og der tilføjes: »Fredlyste er endvidere paa Præstegaardens Mark Troldhøj og den paa samme Ejendom liggende Del af en anden Gravhøj, samt under Vium atter en Høj.« Ikke langt fra Vium Præstegaard ligger Skovridergaarden Stendalgaard. Indtil de mindste Enkeltheder er Baggers Skildring af den Thyenske Herregaard en Beskrivelse af Stendalgaard og Omegn: den Granskov, der ligger tæt ved Herregaarden, og om hvilken det hedder, at den dengang var en ganske ung Plantage, er da de Partier af Stendal Plantage, der ligger omkring Stendalgaards Marker, og som er tilplantet lige i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede. Den lange Allé, ad hvilken Johannes ser ud over en Eng, fra hvilken nogle Vildænder flyver op, er en Skovvej, som bærer samme Navn den

*) N. Blicher: Topografi over Vium Præstekald 1795. S. 52.

Dag i Dag. Fra dens ene Ende har man Udsigt ned til en Eng, Stendalen, hvor der staar Vand en Del af Aaret, og hvor man ofte træffer Vildænder. Paa Baggers Tid kunde man se vidt ud over Engen; nu har man kun et lille Kig, da Udsigten er spærret af høje Graner.*)

Paa Stendalgaard fødtes som omtalt Thoras og Baggers Barn, hos daværende Skovrider Bang. Ingen af Baggers Biografer nævner, at han har besøgt hende her. Den præcise Lokalskildring synes dog at tyde derpaa. Hele Skildringen bærer iøvrigt det flygtige Besøgs Karakter; han har set Stederne, men hverken til Naturen eller Menneskene har han noget fortroligt Kendskab. Skal han skildre et Foraar i Jylland, sker det i en saa intetsigende Vending som denne: »Det var netop et dejligt *Jydsk* Foraar,« og da han — aabenbart i en Følelse af denne Beskrivelses Magerhed — vil udtrykke sig lidt fyldigere, tyer han til »Mallen ved Flommen under *Sorø Sø*.« Lige saa lidt kender han til det jydsk Sprog. Han lader saaledes en jydsk Forpagter tale om sin Kalvekudsk. Det kunde Forpagteren paa Basnæs gøre; men ikke nogen Jyde vilde bruge det Ord. Naivt beder han endvidere sine Læsere undskylde, at han har ladet Halvor Thyesen tale jysk Bondedialekt. Der er næppe een jysk Vending i Halvors Mund. Bagger troer, at naar han lod ham dygtigt mange Gange sige »Fanden slaa mig«, var det godt Jydsk.

Endnu et Bevis paa, at Bagger ikke føler sig helt hjemme i Stendalgaardslokaliteterne er det, at hist og her isprænges hans Skildring Basnæs-Erindringer.

*) Meddelt mig i et Brev fra Stendalsgaards nuværende Beboer, Hr. Skovrider Arendrup.